

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 maja 2010 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (obecnie: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w postępowaniu nakazowym na podstawie dwóch załączonych weksli kwoty 51.974,44 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powód wskazał, że zawarł z pozwanym dwie umowy leasingu, na zabezpieczenie których pozwany wystawił weksle in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi. Pozwany nie wywiązał się ze zobowiązań zaprzestając płatności rat leasingowych. Wobec braku zapłaty powód pismami z dnia 30 października 2009 roku poinformował pozwanego o wypełnieniu złożonych weksli wzywając jednocześnie do zapłaty sum wekslowych w kwotach: 26.974,44 złotych oraz 25.000 złotych w terminie do dnia 4 listopada 2009 roku.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie nakazał aby pozwany zapłacił powodowi kwotę 51.974,44 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 21 maja 2010 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego.

Sprzeciwem od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzuty: braku wskazania podstawy faktycznej żądania, wypełnienia weksli in blanco niezgodnie z porozumieniem wekslowym oraz potrącenia wzajemnych wierzytelności stron przed doręczeniem nakazu zapłaty. Pozwany przyznał, że łączyły go z powodem dwie umowy leasingu, jednak nie zalegał z płatnościami jakiegokolwiek raty leasingowej. Mimo tego powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu obu umów leasingu, które było bezskuteczne. Pozwany w dalszym ciągu wykonywał swoje zobowiązania dokonując wpłat kolejnych rat leasingowych. Powód pod pozorem dokonania oględzin samochodu objętego jedną z umów leasingu bezprawnie odebrał ten samochód. Pozwany wzywał powoda do zwrotu pojazdu, a w związku z brakiem reakcji w dniu 7 października 2009 roku na podstawie art. 494 k.c. złożył oświadczenie o odstąpieniu od tej umowy i wezwał do zapłaty kwoty 41.619,55 złotych tytułem kosztów poniesionych w związku z niewykonaną przez powoda umową leasingu oraz tytułem naprawienia szkody. Ponieważ powód nie uiścił tej kwoty pozwany pismem z dnia 13 listopada 2009 roku złożył oświadczenie o potrąceniu tej kwoty z wierzytelnością powoda w kwocie 29.277,95 złotych wynikającej z drugiej umowy leasingu, co spowodowało wygaśnięcie wszystkich zobowiązań pozwanego.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podniósł, że jego oświadczenie z dnia 4 marca 2009 roku o braku zaległości nie było całkiem zasadne bowiem pozostawały częściowo nierozliczone: nota odsetkowa nr (...) w kwocie 52,02 złotych, nota odsetkowa (...) oraz częściowo faktura nr (...) na kwotę 212,91 złotych. Wznowienie umów leasingu w dniu 4 marca 2009 roku spowodowało wygenerowanie w systemie elektronicznym faktur za raty leasingowe za luty i marzec 2009 roku. Jednocześnie z wystawieniem powyższych faktur w rozrachunkach z pozwanym pojawiło się zadłużenie z tytułu niezapłaconych rat leasingowych za luty 2009 roku oraz należności wcześniej nie uregulowanych. Ponieważ pozwany nie zapłacił tych należności powód pismem z dnia 17 marca 2009 roku wypowiedział obie umowy leasingu. Ponieważ wypowiedzenie umów leasingu było skuteczne powód miał uprawnienie do wypełnienia weksli in blanco i żądania zapłaty odszkodowania należnego mu na podstawie art. 70915 k.c. W przypadku umowy (...) kwota odszkodowania wynosi 24.842,61 złotych, co wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 18 marca 2009 roku do dnia 13 listopada 2009 roku w kwocie 2.132,38 złotych dało kwotę 26.974,99 złotych i na taką kwotę wypełniono weksel. W przypadku umowy (...) odszkodowanie na dzień wypełnienia weksla wynosiło 26.900,31 złotych jako różnica dyskonta (55.900,31 złotych) oraz wartości przedmiotu leasingu (29.000 złotych). W związku ze sprzedażą w dniu 1 lutego 2010 roku przedmiotu leasingu wartość odszkodowania wynosi obecnie 9.900,31 złotych, co wraz z odsetkami ustawowymi daje kwotę 12.209,31 złotych. Ponadto zgodnie z § 15 ust. 1 lit. f tej umowy powód obciążył pozwanego karą umowną w wysokości 2% wartości przedmiotu leasingu za każdy dzień opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu. Kara umowna

wynosi 1.327,87 złotych dziennie, zatem na dzień wypełnienia weksla wynosiła 301.426,49 złotych. Powód zaznaczył, że dochodzi jedynie kwoty 25.000 złotych i na taką kwotę wypełnił weksel.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 września 2006 r. pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako Finansującym oraz (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako Korzystającym została zawarta umowa leasingu nr (...), której przedmiotem był samochód osobowy R. (...). Umowa została zawarta na okres 48 miesięcy, na warunkach i zasadach określonych w „Ogólnych Warunkach Leasingu”, które stanowiły integralną część umowy. W umowie strony określiły, iż opłata wstępna (OW) wyniesienie 11.342,62 złotych netto, zaś miesięczna rata leasingowa 1.362,56 złotych netto, przy tym wysokość raty leasingowej mogła ulec zmianie w przypadku zmiany wysokości stopy procentowej WIBOR 1M. Szczegółowe terminy i zasady płatności zostały określone w Załączniku nr 1.

Zgodnie z § 7 ust. 1 Ogólnych Warunków Leasingu Korzystający zobowiązał się, bez dodatkowych wezwań, do zapłaty Rat Leasingowych w wysokości i terminach określonych w Załączniku nr 1 do Umowy Leasingu, niezależnie od otrzymania przez Korzystającego faktury VAT oraz niezależnie od możliwości korzystania z Przedmiotu Leasingu, w tym z punktu widzenia aktualnego stanu technicznego.

Zgodnie z § 8 ust. 1 zd. 1 Korzystający zobowiązany był do uiszczania wszelkich opłat, podatków, świadczeń i innych ciężarów pozostających w bezpośrednim lub nawet pośrednim związku z Umową Leasingu lub z posiadaniem i używaniem Przedmiotu Leasingu, choćby obciążenia takie, w myśl odpowiednich przepisów, dotyczyły właściciela lub samoistnego posiadacza Przedmiotu Leasingu (np. podatek od środków transportu, rejestracja pojazdu, opłata za usługę rejestracyjną).

Zgodnie z § 17 ust. 2 lit. b oraz ust. 3 umowy Finansujący mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym jeżeli Korzystający zalegał z zapłatą Rat Leasingowych i odsetek za zwłokę na łączną kwotę równą co najmniej jednej miesięcznej Racie Leasingowej o więcej niż 20 dni. W takim przypadku wpłacone Raty Leasingowe i inne wpłaty z tytułu realizacji Umowy Leasingu nie podlegały zwrotowi, jednocześnie ewentualnie poniesione nakłady na rzecz Przedmiotu Leasingu przechodziły bezpłatnie na Finansującego, a Korzystający zobowiązany był do zwrócenia Przedmiotu Leasingu Finansującemu w terminie 7 dni. Ponadto Finansujący, wg zasad określonych w § 19 Ogólnych Warunków Leasingu miał wyliczyć kwotę rozliczenia, którą miał prawo dochodzić od Korzystającego, wykorzystując przy tym złożone przez Korzystającego zabezpieczenia.

Zgodnie z § 19 ust. 1-2 w przypadku określonym m.in. w § 17 ust. 2 i 3 kwota rozliczenia poza wymagalnymi należnościami od Korzystającego, takimi jak: niezapłacone, wymagalne Raty Leasingowe, odsetki za zwłokę w stosunku do Rat Leasingowych zapłaconych z opóźnieniem, odsetki za zwłokę w stosunku do Rat Leasingowych w ogóle niezapłaconych do dnia rozliczenia, inne opłaty obciążające Korzystającego i koszty, które zgodnie z Umową Leasingu ponosi Korzystający (np. ubezpieczenie Przedmiotu Leasingu, podatek od środków transportu), a które do dnia rozwiązania Umowy Leasingu nie zostały zapłacone przez Korzystającego, obejmować będzie Wartość Zdyskontowaną oraz Wartość R.. Wartość Zdyskontowana zostanie powiększona o poniesione przez Finansującego o koszty związane z odbiorem Przedmiotu Leasingu (np. transport, jego ubezpieczenie, wycena rzeczoznawcy) lub likwidacją szkody i pomniejszona o kwotę wypłaconego odszkodowania.

Na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy Korzystający wystawił weksel własny in blanco (nr ewidencyjny (...)), który w razie nie uiszczenia przez niego jakiegokolwiek należności z tytułu Umowy Leasingu Finansujący miał prawo wypełnić w każdym czasie na sumę łącznie 79.791,51 złotych odpowiadającą zobowiązaniom wynikającym z umowy. Korzystający zobowiązał się zapłacić bez protestu kwotę określoną w wekslu na pierwsze żądanie Finansującego, który miał prawo opatrzyć weksel wszystkimi istotnymi elementami, w tym datą płatności według uznania, zawiadamiając o tym listem poleconym wysłanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności.

W dniu 17 marca 2008 r. pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako Finansującym oraz (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako Korzystającym została zawarta umowa

leasingu nr (...), której przedmiotem był (...). Umowa została zawarta na okres 60 miesięcy, na warunkach i zasadach określonych w „Ogólnych Warunkach Leasingu”, które stanowiły Załącznik nr 1 do umowy. W umowie strony określiły, iż opłata wstępna wyniesienie 9.959,02 złotych netto, zaś miesięczna rata leasingowa 1.181,56 złotych netto, przy tym szczegółowe terminy i zasady płatności określa Załącznik nr 2 do umowy.

Zgodnie z § 7 ust. 1 Ogólnych Warunków Leasingu Korzystający zobowiązał się, bez dodatkowych wezwań, do zapłaty Rat Leasingowych w wysokości i terminach określonych w Załączniku nr 2 do Umowy Leasingu.

Zgodnie z § 8 ust. 1 zd. 1 Korzystający zobowiązany był do uiszczania lub zwrotu Finansującemu wszelkich opłat, podatków, świadczeń i innych ciężarów pozostających w bezpośrednim lub nawet pośrednim związku z Umową Leasingu lub z posiadaniem i używaniem Przedmiotu Leasingu, choćby obciążenia takie, w myśl odpowiednich przepisów, dotyczyły właściciela lub samoistnego posiadacza Przedmiotu Leasingu (w szczególności opłata produktowa, rejestracja Przedmiotu Leasingu).

Zgodnie z § 16 ust. 3 lit. a i c oraz ust. 4 umowy Finansujący miał prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym jeżeli Korzystający dopuścił się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej Raty Leasingowej, po bezskutecznym upływie wyznaczonego Korzystającemu przez Finansującego na piśmie dodatkowego terminu do zapłaty, nie krótszego niż 7 dni kalendarzowych lub jeżeli Korzystający opóźniał się z zapłatą kar umownych, opłat, prowizji lub pozostałych świadczeń pieniężnych wynikających z Umowy Leasingu (innych niż Raty Leasingowe), a łączna wysokość zaległości z powyższych tytułów przekroczy równowartość jednej Raty Leasingowej, po bezskutecznym upływie wyznaczonego Korzystającemu przez Finansującego na piśmie dodatkowego terminu do zapłaty, nie krótszego niż 7 dni kalendarzowych. W przypadku wypowiedzenia Umowy Leasingu ze skutkiem natychmiastowym Finansujący miał prawo dochodzić od Korzystającego opłaty windykacyjnej w wysokości aktualnej na dzień wypowiedzenia Umowy Leasingu.

Zgodnie z § 18 ust. 1-2 w przypadku wygaśnięcia lub wypowiedzenia Umowy Leasingu wpłacone Raty Leasingowe i inne świadczenia Korzystającego wynikające z Umowy Leasingu nie podlegały zwrotowi, a Finansujący mógł dochodzić od Korzystającego wszystkich niezapłaconych zobowiązań, wymagalnych do dnia wypowiedzenia Umowy Leasingu, w tym w szczególności zaległych Rat Leasingowych, odsetek za opóźnienie w zapłacie Rat Leasingowych i innych zobowiązań pieniężnych Korzystającego i kosztów, które zgodnie z Umową Leasingu ponosił Korzystający (np. ubezpieczenie Przedmiotu Leasingu, podatek od środków transportu) oraz odszkodowania określonego zgodnie z ust. 2 i ust. 3. Odszkodowanie to składało się Wartości Zdyskontowanej i Wartości R..

Na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy Korzystający wystawił weksel własny in blanco (nr ewidencyjny (...)), który w razie nie uiszczenia przez niego jakiegokolwiek należności z tytułu Umowy Leasingu Finansujący miał prawo wypełnić w każdym czasie na sumę łącznie 86.490,19 złotych odpowiadającą zobowiązaniom wynikającym z umowy. Korzystający zobowiązał się zapłacić bez protestu kwotę określoną w wekslu na pierwsze żądanie Finansującego, który miał prawo opatrzyć weksel wszystkimi istotnymi elementami, w tym datą płatności według uznania, zawiadamiając o tym listem poleconym wysłanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności.

Obie umowy leasingu w § 7 Ogólnych Warunków Leasingu regulowały sposób, w jaki mają zostać zarachowane wpłaty Korzystającego.

(dowód: umowa leasingu nr (...) – k. 50-60; umowa leasingu nr (...) – k. 61-76; deklaracja do weksla in blanco nr ewidencyjny (...) – k. 19; deklaracja do weksla in blanco nr ewidencyjny (...) – k. 20; weksle – k. 21, 22)

Pismami z dnia 27 stycznia 2009 roku Finansujący złożył oświadczenie o wypowiedzeniu obu umów leasingu na podstawie odpowiednio § 17 ust. 2 oraz § 16 ust. 3 Ogólnych Warunków Leasingu.

Pismami z dnia 4 marca 2009 roku Finansujący cofnął oświadczenia z dnia 27 stycznia 2009 roku wskazując, że na dzień cofnięcia wypowiedzenia uregulowane zostały wszystkie należności. Jednocześnie poinformował, że

w przypadku ponownej zwłoki ze spełnianiem świadczeń z umowy leasingu będzie miał prawo do powtórnego wypowiedzenia umowy.

Wezwaniem do zapłaty z dnia 5 marca 2009 roku Finansujący wezwał Korzystającego do zapłaty kwoty 3.476,24 złotych tytułem zadłużenia wymagalnego oraz kwoty 5.873,88 złotych tytułem zadłużenia niewymagalnego w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 marca 2009 roku zastrzegając, że w przypadku braku zapłaty należnej kwoty w terminie, umowa zostanie wypowiedziana w trybie natychmiastowym. Załącznikiem do wezwania była informacja o saldzie zadłużenia, z którego wynikało, że:

- zadłużenie Korzystającego wynikające z umowy nr (...) wynosi: 34,37 złotych z tytułu noty odsetkowej (...) płatnej do dnia 22 stycznia 2009 roku, 17,65 złotych z tytułu noty odsetkowej (...) płatnej do dnia 22 stycznia 2009 roku, 212,91 złotych z tytułu nie uiszczonej części raty leasingowej objętej fakturą nr (...) płatnej do dnia 15 stycznia 2009 roku, 1.693,08 złotych z tytułu nie uiszczonej raty leasingowej objętej fakturą nr (...) płatnej do dnia 15 lutego 2009 roku oraz 1.668,51 złotych z tytułu nie uiszczonej raty leasingowej objętej fakturą nr (...) płatnej do dnia 15 marca 2009 roku;

- zadłużenie Korzystającego wynikające z umowy nr (...) wynosi: 25,83 złotych z tytułu noty odsetkowej (...) płatnej do dnia 19 lutego 2009 roku, 9,40 złotych z tytułu noty odsetkowej (...) płatnej do dnia 19 lutego 2009 roku, 1.422 złotych z tytułu raty leasingowej objętej fakturą nr (...) płatnej do dnia 15 lutego 2009 roku, 1.380,37 złotych z tytułu nie uiszczonej raty leasingowej nr (...) płatnej do dnia 15 marca 2009 roku oraz 2.825 złotych z tytułu (...) płatnej do dnia 19 marca 2009 roku.

Pismami z dnia 17 marca 2009 roku Finansujący złożył oświadczenia o wypowiedzeniu obu umów leasingu z uwagi na nie uregulowanie zadłużenia.

(dowód: pisma z dnia 27 stycznia 2009 roku – k. 77, 78; pisma z dnia 4 marca 2009 roku – k. 86, 87; wezwanie do zapłaty z dnia 5 marca 2009 roku – k. 150-151)

Pismem z dnia 26 maja 2009 roku Finansujący poinformował, że warunkiem koniecznym do ewentualnego wznowienia obu umów leasingu są oględziny pojazdów. W odpowiedzi Korzystający wskazał, że wypowiedzenia umów były bezskuteczne, a umowy są nadal wiążące.

W dniu 22 czerwca 2009 roku odbyły się oględziny samochodu R. (...). W ich trakcie doszło do przejęcia samochodu przez Finansującego.

(dowód: okoliczności niesporne; pismo z dnia 26 maja 2009 roku - k. 94; protokół zdawczo – odbiorczy – k. 17; pismo z dnia 23 czerwca 2009 roku – k. 98)

Pismem z dnia 13 lipca 2009 roku Korzystający wezwał Finansującego do zapłaty kwoty 41.619,55 złotych tytułem nakładów poniesionych w związku z umową nr (...). Pismami z dnia 14 września 2009 roku i 23 września 2009 roku Korzystający wzywał Finansującego do wydania samochodu R. (...). Pismem z dnia 7 października 2009 roku Korzystający złożył oświadczenie o odstąpieniu od tej umowy leasingu na podstawie art. 494 k.c., zaś pismem z dnia 13 listopada 2009 roku złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 41.619,55 złotych z wierzytelnością Finansującego w wysokości 29.277,95 złotych wynikającą z drugiej umowy leasingu.

(dowód: pismo z dnia 13 lipca 2009 roku – k. 100; pismo z dnia 14 września 2009 roku – k. 106-107; pismo z dnia 23 września 2009 roku – k. 109; pismo z dnia 7 października 2009 roku – k. 112-113; pismo z dnia 13 listopada 2009 roku – k. 114)

Pismami z dnia 30 października 2009 roku Finansujący poinformował Korzystającego o wypełnieniu złożonych weksli odpowiednio na kwoty: 26.974,44 złotych (umowa nr (...)) i 25.000 złotych (umowa nr (...)) i opatrzeniu ich datą płatności 14 listopada 2009 roku oraz wezwał do uiszczenia tych kwot do dnia 14 listopada 2009 roku.

(dowód: pisma z dnia 30 października 2009 roku – k. 15, 16; zwrotne potwierdzenia odbioru – k. 17-18)

Pojazd marki R. (...) został wyceniony na kwotę 29.000 złotych netto i w dniu 1 lutego 2010 roku sprzedany za kwotę 46.000 złotych netto.

(dowód: wycena – k. 158-162; umowa sprzedaży z dnia 1 lutego 2010 roku – k. 163; faktura – k. 164)

Na dzień 17 marca 2009 roku Korzystający posiadał w stosunku do Finansującego wymagalne zadłużenie w kwocie 3.062,96 złotych, w tym obu rat leasingowych wymagalnych na 15 marca 2009 roku oraz części noty odsetkowej wymagalnej na 19 lutego 2009 roku (14,08 złotych).

(dowód: opinia biegłej sądowej J. O. – k. 669-693; ustne wyjaśnienia biegłej sądowej J. O. złożonej na rozprawie w dniu 26 lipca 2016 roku)

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zmieniła nazwę na (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

(dowód: okoliczność niesporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o twierdzenia stron wyraźnie przyznane bądź niezaprzeczone przez przeciwnika (art. 229 i 230 k.p.c.), złożone w toku postępowania dokumenty oraz opinię biegłego sądowego J. O..

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2016 roku oddalono wniosek pełnomocnika powoda o zarządzenie zwrotu pisma pozwanego z dnia 12 kwietnia 2016 roku jako złożonego z naruszeniem art. 207 § 3 k.p.c. Należy wskazać, że przedmiotowa sprawa została wszczęta przed dniem 3 maja 2012 roku, a więc mają do niej zastosowania przepisy sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 233, poz. 1381). W konsekwencji nie było podstaw do zwrotu pisma na podstawie art. 207 § 3 k.p.c. albowiem możliwość taka została wprowadzona dopiero ww. ustawą.

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2016 roku oddalono wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Ł. K. na okoliczność niezwrócenia przez pozwanego samochodu marki R. (...) oraz zakwestionowania przez powoda potrącenia należności pozwanego. Okoliczności te jako niesporne, nie wymagały dowodzenia. Ponadto nie były istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2016 roku pominięto:

- wnioski dowodowe zgłoszone przez powoda w piśmie z dnia 22 marca 2016 roku,
- wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego w piśmie z dnia 17 maja 2016 roku,
- wniosek pozwanego o zgłoszony w piśmie z dnia 12 kwietnia 2016 roku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości pojazdu R. (...).

Wszystkie powołane wyżej wnioski dowodowe powinny, na podstawie art. 47914 § 2 k.p.c. i art. 47912 § 1 k.p.c., zostać zgłoszone odpowiednio w pozwie, sprzecznie od nakazu zapłaty lub najpóźniej w terminie dwutygodniowym od dnia, w którym powołanie stało się możliwe lub wynikała potrzeba powołania. Na pewno zgłoszenie ich po 6 latach od wytoczenia powództwa należy uznać za spóźnione, w szczególności, że nie wskazano przyczyny powołania tych wniosków dopiero na tym etapie postępowania.

Opinie biegłych sądowych B. Z. i S. W. okazały się nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Biegła B. Z. mimo sporządzenia opinii głównej, opinii uzupełniającej oraz dwukrotnego składania ustnych wyjaśnień nie potrafiła przy rozliczeniu obu umów leasingu uwzględnić sposobu, w jaki miało następować księgowanie wpłat dokonywanych przez pozwanego - ustalonego w § 7 obu umów. W konsekwencji dokonywane przez nią wycenienia były niezgodne z postanowieniami umów leasingu.

Biegły S. W. w trakcie składania ustnych wyjaśnień nie potrafił w sposób przekonujący wyjaśnić, w jaki sposób dokonał wycień, w szczególności dlaczego zaliczał wpłaty pozwanego na poczet należności, które powstały dopiero później.

Opinia biegłej sądowej J. O. była opinią jasną, logiczną i przekonującą. Nie oceniając wiarygodności materiału dowodowego biegła sporządziła opinię wariantową, która odpowiadała w sposób precyzyjny na pytania Sądu. Swoje wnioski biegła uzasadniła prosto i zrozumiale opierając się przy zaliczaniu wpłat pozwanego na postanowieniach obu umów leasingu. Po złożeniu przez biegłą ustnych wyjaśnień żadna ze stron opinii nie kwestionowała, nie wносиła o dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej lub dowodu z opinii innego biegłego. Wobec powyższego opinia ta stała się podstawą ustalenia stanu faktycznego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne, podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.) przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia wekslu w terminie płatności. W razie niezapłacenia służy posiadaczowi wekslu, chociażby był wystawcą, bezpośrednio roszczenie z wekslu przeciw akceptantowi o wszystko, czego żądać można na podstawie art. 48 i 49. Odpowiedzialność wystawcy wekslu własnego jest taka sama, jak akceptanta wekslu trasowanego (art. 104 Prawa wekslowego).

W przedmiotowym procesie powód wnosił o zasądzenie dochodzonej pozwem kwoty na podstawie złożonych, uzupełnionych dwóch weksli in blanco. Z uwagi na stwierdzenie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, doszło do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, zaś wskutek wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty utracił moc. Nie zmieniło to jednak podstawy prawnej roszczenia. Nadal przedmiotem sporu było roszczenie wekslowe. Rozpoznanie tego roszczenia następowało w postępowaniu zwyczajnym, a wobec odwołania się przez pozwanego do stosunku podstawowego, przy uwzględnieniu tego stosunku.

W odpowiedzi na sprzeciw powód wskazał, że na pierwszą wierzytelność wekslową objętą pozwem składa się odszkodowanie należne na podstawie art. 70915 k.c. (kwota 24.842,61 złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 18 marca 2009 roku do dnia 13 listopada 2009 roku (kwota 2.132,38 złotych) – łącznie kwota 26.974,44 złotych z uwagi na przedterminowe wypowiedzenie umowy leasingu nr (...). Na drugą wierzytelność wekslową składa się odszkodowanie należne na podstawie art. 70915 k.c. wraz z odsetkami ustawowymi (kwota 12.209,31 złotych) z uwagi na przedterminowe wypowiedzenie umowy leasingu nr (...) oraz kara umowna należna na podstawie § 15 ust. 1 lit. f tej umowy z uwagi na niezwrócenie przedmiotu leasingu w kwocie 301.426,49 złotych, przy tym powód zaznaczył, że dochodzi jedynie kwoty 25.000 złotych i na taką kwotę uzupełnił weksel.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa podniósł dwa zarzuty – bezskuteczności wypowiedzeń obu umów leasingu, co spowodowało, że obie wierzytelności nie powstały oraz zarzut potrącenia.

Zgodnie z art. 7091 k.c. przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Zgodnie z art. 70913 k.c. korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych. Jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne.

Zgodnie z art. 70915 k.c. w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

W przedmiotowej sprawie przeważająca część stanu faktycznego była pomiędzy stronami bezsporna. Pozwany przyznał, że zawarł z powodem dwie umowy leasingu, których zabezpieczeniem były dwa weksle in blanco. Nie kwestionował również, że powód złożył oświadczenia o wypowiedzeniu tych umów i w związku z tym wezwał go do zapłaty na podstawie art. 70915 k.c. odszkodowania oraz kary umownej, a następnie uzupełnił weksle.

Istota sporu koncentrowała się wokół tego, czy wypowiedzenia złożone przez powoda pismami z dnia 17 marca 2009 roku (k. 88, 89) były skuteczne.

Art. 70913 § 2 k.c. uzależnia skuteczność złożenia przez finansującego wypowiedzenia od zwłoki korzystającego z zapłatą co najmniej jednej raty oraz wyznaczenia na piśmie odpowiedniego terminu dodatkowego do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu nastąpi wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym. Jest to przepis o charakterze semiimperatywnym. W konsekwencji postanowienia umowne regulujące tryb wypowiedzenia umowy leasingu w sposób mniej korzystny dla korzystającego są nieważne (art. 58 § 1 k.c.) (wyrok SA w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 roku, I ACa 1493/14).

Dla stwierdzenia skuteczności wypowiedzenia konieczne było ustalenie, czy pozwany zalegał z zapłatą co najmniej jednej raty i czy powód wezwał go do zapłaty tej zaległości z zagrożeniem wypowiedzenia umowy wyznaczając odpowiedni termin oraz czy pozwany nie zapłacił tej zaległości w wyznaczonym terminie.

Powód w wezwaniu do zapłaty z dnia 5 marca 2009 roku (k. 150, 151) wskazał, że pozwany zalega z płatnością obu rat leasingowych płatnych do dnia 15 lutego 2009 roku oraz częścią raty płatnej do dnia 15 stycznia 2009 roku. Nie miały znaczenia pozostałe wskazywane w załączniku do wezwania należności. Część z nich dotyczyła not odsetkowych, a więc należności, które w świetle art. 70913 § 2 k.c. nie mają znaczenia dla powstania uprawnienia do wypowiedzenia umowy (nie są bowiem ratą leasingową). Również wezwanie do zapłaty rat płatnych do dnia 15 marca 2009 roku nie było skuteczne. Należy bowiem wskazać, że art. 70913 § 2 k.c. wymaga powstania określonej sekwencji zdarzeń, tj. najpierw zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, a dopiero następnie wezwania na piśmie do jej uiszczenia. W dacie sporządzenia wezwania, tj. w dniu 5 marca 2009 roku raty marcowe nie były jeszcze wymagalna, a więc wezwanie do ich uiszczenia nie było skuteczne.

Na wniosek powoda dopuszczony został dowód z opinii biegłego na okoliczność prawidłowości rozliczenia przez powoda wpłat pozwanego na poczet obu umów leasingu i zadłużenia pozwanego w dacie wypowiedzenia umów, tj. 17 marca 2009 roku. Biegła sądowa J. O. sporządziła opinię pisemną, w której udzieliła odpowiedzi w dwóch wariantach: z uwzględnieniem opłat restrukturyzacyjnych i kosztów windykacji oraz bez ich uwzględnienia. Postępowanie biegłej było prawidłowe albowiem w tym zakresie istniał pomiędzy stronami spór, a biegły nie jest uprawniony do oceny wiarygodności materiału dowodowego. Biegła wskazała, że w przypadku uznania zasadności obciążenia pozwanego opłatami restrukturyzacyjnymi i kosztami windykacji pozwany posiadał na dzień 17 marca 2009 roku wobec powoda wymagalne zadłużenie w kwocie 6.525,12 złotych, w tym obu rat leasingowych wymagalnych na 15 lutego 2009 roku, obu rat leasingowych wymagalnych na 15 marca 2009 roku, części raty leasingowej wymagalnej na 15 stycznia 2009 roku (125,24 złotych) oraz not odsetkowych wymagalnych na 22 stycznia 2009 roku (139,69 złotych) i na 19 lutego 2009 roku (35,23 złotych). Z kolei, w przypadku uznania, że niezasadne było obciążenie pozwanego opłatami restrukturyzacyjnymi i kosztami windykacji, pozwany posiadał wymagalne zadłużenie w kwocie 3.062,96 złotych, w tym obu rat leasingowych wymagalnych na 15 marca 2009 roku oraz części noty odsetkowej wymagalnej na 19 lutego 2009 roku (14,08 złotych).

W pierwszej kolejności należało przesądzić, czy w przedmiotowym procesie została udowodniona zasadność obciążenia pozwanego opłatami restrukturyzacyjnymi i kosztami windykacji. W odpowiedzi na sprzeciw powód

podniósł, że w dniu 9 grudnia 2008 roku podjął wobec pozwanego czynności windykacyjne mające na celu odbiór obu przedmiotów leasingu (wobec złożenia w dniu 25 listopada 2008 roku oświadczenia o wypowiedzeniu umów). Z tego tytułu obciążył pozwanego kosztami windykacji w łącznej kwocie 3.462,16 złotych, w tym: kwotą 1.342 złotych z tytułu „opłaty restrukturyzacyjnej zgodnie z pkt 28 (...) (faktura VAT nr (...) – k. 133), kwotą 534,16 złotych z tytułu „kosztów windykacji” (faktura VAT nr (...) – k. 134) oraz kwotą 1.586 złotych z tytułu „opłaty restrukturyzacyjnej zgodnie z pkt 28 (...) (faktura VAT nr (...) – k. 135). Zasadność obciążenia pozwanego tymi kosztami była sporna albowiem pozwany w piśmie z dnia 12 stycznia 2011 roku zaprzeczył zasadności obciążania go kosztami windykacji oraz opłatami restrukturyzacyjnymi podnosząc, że nie zostało nawet wyjaśnione czego restrukturyzacja dotyczyła (k. 184).

W procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstała na skutek wystawienia i wydania weksla (uzasadnienie uchwały SN z dn. 7 stycznia 1967, III CZP 19/66, OSNCP 1968, poz. 79). Należy podkreślić, że domniemanie to dotyczy wyłącznie wierzytelności wekslowych. Nie ma natomiast zastosowania do innych wierzytelności, które powstały w trakcie współpracy stron. Wierzytelności z tytułu opłat restrukturyzacyjnych i kosztów windykacji nie były objęte roszczeniem wekslowym (nie były przedmiotem żądania zapłaty w przedmiotowej sprawie). Powód zaliczył bowiem na ich poczet wpłaty pozwanego, co skutkowało uznaniem, że zostały uregulowane przed wytoczeniem powództwa. W związku z powyższym należało stwierdzić, że wierzytelności te objęte były zwykłym ciężarem dowodu (art. 6 k.c.), a więc to powód powinien udowodnić ich istnienie i wysokość albowiem to on wywodził z tego korzystne dla siebie skutki prawne. Powód nie udowodnił istnienia i wysokości opłat restrukturyzacyjnych oraz kosztów windykacji. Jedynymi skutecznie złożonymi wnioskami w tym zakresie były faktury VAT (k. 133-135) oraz raport z przeprowadzonych czynności (k. 132). Z dokumentów tych nie wynika, w jakich okolicznościach oraz w jakiej wysokości powód mógł obciążyć pozwanego takimi kosztami. Powód nie złożył w szczególności wystawionej przez firmę windykacyjną faktury VAT oraz obowiązującej w tym czasie Tabeli Opłat i Prowizji. W konsekwencji należało przyjąć, że wierzytelności te nie zostały udowodnione. W związku z tym podstawą ustalenia faktycznego był drugi wariant bieglej J. O. przyjmujący bezzasadność obciążenia kosztami windykacji i opłatami restrukturyzacyjnymi.

W dacie złożenia przez powoda oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pozwany zalegał wyłącznie z dwiema ratami marcowymi, płatnymi do dnia 15 marca 2009 roku. Nie doszło więc do spełnienia obligatoryjnych przesłanek, od których uzależnione było wypowiedzenie umowy. W dacie wystosowania wezwania do zapłaty, tj. w dniu 5 marca 2009 roku nie istniała jeszcze bowiem zaległość w postaci rat marcowych. Raty marcowe były bowiem wymagalne dopiero z dniem 16 marca 2009 roku. Przepis art. 70913 k.c. mający chronić korzystającego przed wcześniejszym zakończeniem umowy leasingu wymaga najpierw powstania zaległości, a dopiero następnie wezwania do zapłaty tej zaległości. Ma to na celu umożliwienie korzystającemu zablokowania uprawnienia do wypowiedzenia umowy poprzez uiszczenie zaległości, do której zapłaty był wzywany. Dopiero w przypadku braku uiszczenia w odpowiednim terminie tej konkretnej zaległości powstaje po stronie finansującego uprawnienie do wypowiedzenia umowy. W przedmiotowej sprawie na dzień wezwania pozwany nie zalegał z ratą marcową, wezwanie do jej zapłaty nie mogło być więc skuteczne w świetle art. 70913 k.c. Postanowienia obu umów, które były mniej korzystne dla korzystającego były z mocy prawa nieważne.

W konsekwencji złożone przez powoda wypowiedzenia obu umów były nieskuteczne. Nie przysługuje mu zatem uprawnienie do żądania od pozwanego zapłaty na podstawie art. 70915 k.c. odszkodowania oraz kary umownej z tytułu nie zwrócenia jednego przedmiotu leasingu. Wobec uwzględnienia pierwszego zarzutu pozwanego, nie było konieczności rozważania zasadności drugiego zarzutu, tj. zarzutu potrącenia. Nie miałby on bowiem wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd oparł się na dyspozycji przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Powód przegrał sprawę w całości, powinien więc ponieść całe koszty procesu. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego składały się: opłata skarbowa od

pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem w kwocie 3.600 złotych.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od powoda kwotę 10.493,44 złote tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych – wyłożonych tymczasowo z sum Skarbu Państwa wydatków na opinie biegłych sądowych.

ZARZĄDZENIE

1. odpisy uzasadnienia doręczyć pełnomocnikom stron;
2. proszę wykonać zarządzenie o doręczeniu biegłej odpisu postanowienia z dnia 29 lipca 2016 roku.